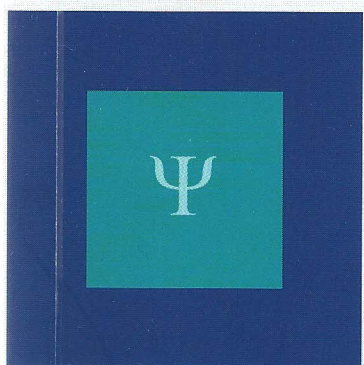

Psychiatria Hungarica

A Magyar Pszichiátriai Társaság XVII. Vándorgyűlésének
előadáskivonatai

2012. január 25–28., Debrecen

A Magyar Pszichiátriai Társaság tudományos folyóirata

The Journal of the Hungarian Psychiatric Association

XXVI. évf. 2011/Supplementum

PH

Következtetés: Az irodalmi adatoknak megfelelően a minor neurológiai eltérések szignifikánsan nagyobb gyakorisággal fordultak elő szkizofréniás betegek körében egészséges kontrollokhoz képest. A bipoláris betegséggel élők csoportja nem különült el az egészséges személyek csoportjától, ami az esetszám növelésének szükségességére hívja fel a figyelmet.

TÁMOP-4.2.1/B-09/1/KONV-2010-0005

A párválasztás vizsgálata a maladaptív sémák és a szülői bánásmód tükrében

Nagy Anikó, Molnár Judit, Vágyi Petra

DE Pszichológiai Intézet, Debrecen
aniko.nagy@hotmail.com

89

Bevezető: A társ kapcsolat minden felnőtt ember számára élete egyik kiemelkedő területét jelenti. A párt alkotó férfi és nő saját életútjának előtörténeti tapasztalatiból szövődő kognitív reprezentációkkal, viselkedési készségekkel, kötődési modellekkel, sémákkal rendelkezik, melyek csakúgy, mint az élet más területein is, a párkapcsolatban is kifejeződnek, és az ezáltal létrehozott dinamika alakítja a partneri kölcsönviszonyt. A kötődési modellek kialakulásánál jelentős szerepet játszik az egyén által megtapasztalt szülői bánásmód, mind az apa, és az anya részéről, valamint a partnerkapcsolat vonatkozásában fontossá válik az ennek nyomán beépülő férfi–női kép.

Betegek/minta és módszer: Kutatásunk Jeffrey E. Young sémaelméletén alapul és kérdésünk az, hogy az egyes párok korai maladaptív sémáinak mintázata mutat-e a választás tekintetében bizonyos tendenciákat. További kérdésünk, hogy ebben a rendszerben a szülői bánásmód, mint maladaptív sémára hajlamosító tényező, milyen szerepet játszik, azaz van-e összefüggés a megélt szülői bánásmód és a partnerválasztás között.

Vizsgálatunkban egy, a Young Séma Kérdőívből, a Young Szülői Kérdőívből és ennek a párra vonatkoztatott kérdőívéből álló kérdőívet használtunk. A mintát 35 pár alkotta, akik mind az egészséges populáció részét képezik, és a 20–60 év közötti korosztályba tartoznak.

Eredmények: Eredményeink alátámasztják, hogy összefüggés tapasztalható a párok maladaptív sémáinak mintázatai között, valamint a szülői hatással kapcsolatos előzetes feltevéseink is megerősítést nyertek.

Következtetések: Napjainkban nemcsak a párválasztás, de a kapcsolatok életben tartása is komoly kihívást jelent. A párkapcsolatból fakadó boldogság mellett számos kapcsolati problémával, zavarral, nehézséggel szembesülhetünk. Ezek tudatosítása, illetve terápiában való átdolgozása nagyban segítheti a kapcsolatok stabilitásának növelését, így adva szilárdabb alapot akár a leendő családalapítás számára.

Emiatt kutatásunk a párterápiákra vonatkozóan is jelentős, mivel egy régóta vizsgált témát közelítünk meg új nézőpontból.

Időskori nyelvtanulás

*Polonyi Tünde, Gnandt Márk, Abari Kálmán,
Pék Győző, Nagy Anikó, Sántha Judit*

Debreceni Egyetem, Pszichológiai Intézet
tundepolonyi@gmail.com

A nyelvtanulás explicit és implicit aspektusának vizsgálatához létrehoztunk egy digitalizált rajzokból álló készletet, melyben 20 állat, diádikus párokban hajt végre 10 különböző, rajzon is megjeleníthető cselekvést. Az állatok neveit és a cselekvéseket szabadon kombinálhatjuk, ami nagy számú, különböző típusú jelenet létrehozását teszi lehetővé, pl. „A kutya megöleli az oroszlánt.”

Egyik vizsgálatunkban húsz egyetemista hallgató vett részt. A tanulási folyamat során a kísérleti személyek nem kaptak semmilyen segítséget, csupán kép+mondatpárokat láttak, mint pl.: „Garomi poh+a tunuke+r”. Így a lexikai és nyelvtani tanulás egy időben mehetett végbe, az állatok neveit, cselekedeteit továbbá két morfoszintaktikai szabályt (tárgyeset szabály és nyelvtani nem szabály) lehetett így elsajátítani. A tréning részt olyan feladatok követték, amelyek a nyelvtanulás szintjét mérték. A lexikai tanulás rész tartalmazott egy kép–szó társítási feladatot és egy képmegnevezési feladatot. A lexikai és szintaktikai tanulást egy kép–mondat társítási feladat és egy képleírásos feladat ellenőrizte. Mindezeket kiegészítette egy rövid interjú, amelyben arra voltunk kíváncsiak, felismerték-e az új nyelv szabályait a vizsgálati személyek. A kép–mondat társítás és a képleírás eredményei azt mutatták, hogy a kísérleti személyek nagyon gyorsan elsajátították az új nyelv szabályait. A metanyelvi feladat során több kísérleti személy ismerte fel a saját nyelvén is megtalálható nyelvtani szabályt, a tárgyeset szabályt.

Második kísérletünkben a fent leírt miniatűr mesterséges nyelv segítségével vizsgáltuk meg idősek nyelvtanulási képességét. Korábbi vizsgálatok szerint az implicit memória jobban ellenáll az öregedés negatív hatásainak, mint az explicit memória (nehezebb a tudatos felidézés, új információk tanulása). Eredményeink szerint az időseknél problémát okoz egy mesterséges nyelv megtanulása és ez legfőképpen akkor jelentkezik, amikor helytelen kép–szó, illetve kép–mondat társítások helyességét kell megítélni. További eredményeink: nincs különbség a két nyelvtani szabály elsajátítása között és a szabályok explicit kialakulása is csak korlátozottan jön létre. Kapcsolatot találtunk viszont az idősek nyelvi teljesítménye és a munkamemória mérőeljárásain elért eredmények között.

Egy következő vizsgálati kérdés lenne, hogy egy (mesterséges) nyelv megtanulása és gyakorlása időskorban hat-e a más kognitív teszteken való teljesítményre, csökkentve a korral járó kognitív hanyatlást.